

PRIM MINISTRU

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție și în temeiul art. 25 lit. (b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul Administrativ, Guvernul României formulează următorul:

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii audiovizualului nr. 504/2002*, inițiată de domnul senator USR Negoși Eugen Remus împreună cu un grup de parlamentari USR (**Bp. 575/2021**).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare amendarea *Legii audiovizualului nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare*, în sensul instituirii unor norme referitoare la „*protecția populației împotriva politicilor care promovează direct sau indirect, ideologii totalitare*”.

II. Propuneri și observații

1. Referitor la soluția propusă la art. I pct. 1 din inițiativa legislativă, potrivit căreia Consiliul Național al Audiovizualului (CNA) este autorizat să emită, în aplicarea dispozițiilor prezentei legi, decizii cu caracter de norme de reglementare în vederea realizării atribuțiilor sale prevăzute expres în prezenta lege și, cu precădere, cu privire la „*pct. 14 – protecția populației împotriva politicilor care promovează, direct sau indirect, ideologii totalitare*”, precizăm că, din analiza prevederilor legii, rezultă că termenul uzitat de aceasta este „*publicul larg*” sau „*publicul*”, iar nu termenul „*populație*”.

Astfel fiind, apreciem că soluția propusă trebuie corelată cu prevederile *Legii nr. 504/2002*, în conformitate cu art. 13 și 61 din *Legea*

nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare, referitoare la integrarea proiectului în ansamblul legislației precum și la condițiile de fond pentru modificarea și completarea actelor normative, potrivit cărora „prevederile modificate sau care completează actul normativ trebuie să se integreze armonios în actul supus modificării ori completării, asigurându-se unitatea de stil și de terminologie, precum și succesiunea normală a articolelor”.

2. În ceea ce privește măsura preconizată la art. I pct. 2 din propunerea legislativă, prin care se introduce în categoria condițiilor pe care furnizorii de servicii media audiovizuale trebuie să le respecte în cadrul comunicărilor comerciale audiovizuale, și condiția potrivit căreia furnizorii respectivi trebuie „să nu promoveze, direct sau indirect, ideologii totalitare”, semnalăm că este necesară clarificarea intenției de reglementare, în raport cu soluțiile propuse prin inițiativa legislativă la art. I pct. 3, prin care se instituie anumite reguli referitoare tocmai la „difuzarea programelor realizate în perioade totalitare”.

Astfel, considerăm că textul propus care reprezintă o interdicție a cărei nerespectare constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 10.000 la 200.000 lei [a se vedea art. 90 alin. (1) lit. g) și alin. (2) din *Legea nr. 504/2002*, care face referire și la art. 29 alin. (1)-(7)], este lipsit de claritate și previzibilitate în raport cu promovarea, în paralel, prin inițiativa legislativă și a unor norme legale care reglementează modalitatea de difuzare a ideologiei totalitare.

În plus, având în vedere că soluția preconizată este incriminată ca și contravenție, apreciem că ar trebui să se reglementeze, totodată, clar și precis, și elementul material al acesteia, în caz contrar, soluția fiind susceptibilă de vicii de neconstituționalitate în raport cu art. 1 alin. (5) din *Constituția României, republicată*.

3. Față de faptul că soluția preconizată reprezintă o contravenție, precizăm că, în conformitate cu prevederile art. 4 alin. (1) și (2) din *Ordonanța Guvernului nr. 2/2001*, care instituie dreptul comun în materia termenelor de aplicare a noilor contravenții de 30 de zile sau de 10 zile (în cazuri urgente), este necesară clarificarea situației prevăzute de prezenta propunere legislativă. De aceea, pentru a nu exista riscul de a genera dificultăți de interpretare și aplicare, apreciem că era necesară introducerea

unui articol nou, care să stabilească data de la care contravenția nou introdusă va produce efecte.

În consecință, apreciem că este necesară clarificarea intenției de reglementare, în caz contrar fiind afectat principiul legalității consacrat de art. 1 alin. (5) din *Constituția României*.

În acest sens, învederăm faptul că, așa cum rezultă din jurisprudența constantă a Curții Constituționale, „*norma juridică lipsită de previzibilitate care reglementează în mod confuz, care relativizează sensul juridic al unor termeni ce conduc la apariția unor noțiuni improprii ce nu se integrează în domeniul legislativ reglementat, astfel încât, destinatarul normei este pus în situația de a nu mai cunoaște obligațiile legale care îi incumbă, creează premisele unor norme imprecise, imprevizibile, aplicabile în mod discreționar, susceptibilă de a fi apreciată ca neconstituțională, în raport de prevederile art. 1 alin. (5) din Constituția României*”.

4. Semnalăm, de asemenea, că interdicția de la art. I pct. 2 al inițiativei legislative se propune a fi introdusă în cuprinsul art. 29 din cadrul Cap. III din *Legea nr. 504/2002*, care conține prevederi referitoare la „*Comunicări comerciale audiovizuale*”. Astfel fiind, apreciem că instituirea acestei interdicții poate avea și natura unei limitări a libertății economice, stabilite la art. 45 din *Legea fundamentală*.

5. Referitor la soluțiile propuse la art. I pct. 3 din inițiativa legislativă, semnalăm că este necesară clarificarea intenției de reglementare a soluțiilor de la art. 42⁵ și art. 42⁷, în raport cu prevederile art. 16 alin. (1) și (2) din *Legea nr. 24/2000*, având în vedere că ambele vizează „*informarea populației asupra faptului că producțiile realizate într-o perioadă în care libertatea de exprimare nu era garantată*”, prin citirea, respectiv, afișarea textului „*Această producție a fost realizată în condiții social-politice care nu permiteau...*”, text însoțit, de un semn de avertizare.

6. Cu privire la măsurile de la art. II din propunerea legislativă, prin care „*Consiliul Național al Audiovizualului se obligă să coreleze Decizia 220/2011¹ cu prevederile prezentei legi și a Anexei nr. 1...în termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a legii*” apreciem că acestea sunt neclare,

¹ Privind Codul de reglementare a conținutului audiovizual

nerezultând concret caracterul, precum și intenția normei propuse, fiind necesară reexaminarea/reformularea într-o manieră juridică și inteligibilă.

7. Referitor la conținutul *Expunerii de motive*, precizăm că acesta nu a fost elaborat cu respectarea cerințelor prevăzute de *Legea nr. 24/2000*, și anume:

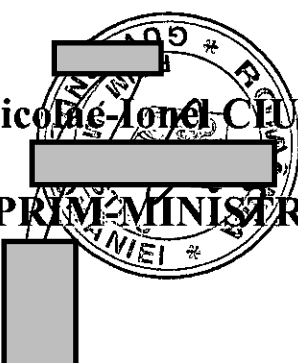
Potrivit dispozițiilor art. 6 alin. (1) și ale art. 31 alin. (1), instrumentul de prezentare și motivare trebuie să includă cerințele care reclamă normativă, cu referire la insuficiențele și neconcordanțele reglementărilor în vigoare, impactul socio-economic, impactul asupra sistemului juridic, consultările derulate în vederea elaborării proiectului de act normativ, organizațiile și specialiștii consultați, precum și activitățile de informare publică.

Cu privire la prevederile inițiativei legislative, anexăm opiniile primite de la Consiliul Național al Audiovizualului și Radio România.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Parlamentul va decide cu privire la oportunitatea adoptării acestei inițiative legislative.

Cu stimă,

Nicolae Ionel CIUCĂ
PRIM-MINISTRU

**Domnului senator Florin-Vasile CÎȚU
Președintele Senatului**

J324/
2021

CONSILIUL NAȚIONAL AL AUDIOVIZUALULUI

ROMÂNIA
BUCUREȘTIBd. Libertății nr. 14
Sector 5, CP 050706
CF 4266189Autoritate publică
autonomăTel.: +4 0213055356
Fax: +4 0213055354
cna@cna.ro
www.cna.ro

Către,

Nr. 338	/N.S.
Data 13.01.2022	

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI
DEPARTAMENTUL PENTRU RELAȚIA CU PARLAMENTUL

Piața Victoriei nr. 1, Sector 1, București, Tel.: +4.021 316 36 77, Fax: +4 021 316 36 52

Referitor la: adresa dumneavoastră nr. 12147/22.12.2021,
înregistrată la C.N.A. sub nr. 14189/23.12.2021

CONSILIUL NAȚIONAL AL AUDIOVIZUALULUI REGISTRATURA	
INTRARE	Nr. 14189 AF
IEȘIRE	
Ziua 13	Luna ... 01 ... Anul 2022

În atenția Domnului Nini SĂPUNARU, Secretar de Stat

CASA DE PUBL

13.01.2022

Stimate Domnule Secretar de Stat,

Întrunit în ședință publică în data de 11 ianuarie 2022, Consiliul Național al Audiovizualului a analizat propunerea legislativă Bp. 575/2021 și vă comunicăm opinia instituției:

Propunerea legislativă Bp. 575/2021 are ca obiect de reglementare modificarea și completarea Legii audiovizualului nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare, prin introducerea unor dispoziții privind „*protecția populației împotriva politicilor care promovează, direct sau indirect, ideologii totalitare*”.

Menționăm că, potrivit expunerii de motive care însoțește inițiativa legislativă, „*propunerea legislativă urmărește doar să atragă atenția asupra contextului în care au fost create producțiile audiovizuale realizate în condiții social-politice care nu permiteau libertatea de creație și de exprimare. Propunerea legislativă nu urmărește sub nicio formă să restricționeze sau să interzică aceste producții audiovizuale*” și „*are în vedere inserarea însemnului C (cenzură) asupra producțiilor de televiziune și radiodifuziune realizate în perioadele totalitare, ce rulează în mediul audiovizual din România*”.

Potrivit propunerii legislative, observăm că:

- la art. 17 alin. (1) lit. d) din Legea audiovizualului nr. 504/2002, conform căruia consiliul este autorizat să emită, în aplicarea dispozițiilor legii, decizii cu caracter de norme de reglementare în vederea realizării atribuțiilor sale prevăzute expres în lege, se introduce un nou punct, pct. 14, ce ar urma să facă referire la „*protecția populației împotriva politicilor care promovează, direct sau indirect, ideologii totalitare*”;

- la art. 29 alin. (1) din Legea audiovizualului nr. 504/2002, potrivit căruia comunicările comerciale audiovizuale difuzate de furnizorii de servicii media audiovizuale trebuie să respecte anumite condiții, după lit. i) se introduce o nouă literă, lit. j), cu următorul

cuprins: „j) să nu promoveze, direct sau indirect, ideologii totalitare”;

- se introduce un nou capitol, capitolul III⁶, cu titlul „Protecția populației împotriva ideologiilor totalitare” care vizează faptul ca „în cadrul difuzării în serviciile de televiziune și radiodifuziune a programelor realizate în perioade totalitare, să se asigure informarea populației asupra faptului că acele producții au fost realizate într-o perioadă în care libertatea de exprimare nu era garantată”. Potrivit capitolului nou introdus, difuzarea acelor programe va fi realizată prin citirea textului, în cazul „radiodifuzorilor”, sau afișarea textului pe ecran, în cazul „serviciilor de televiziune”, cu următorul cuprins: „Această producție a fost realizată în condiții social-politice care nu permiteau libertatea de creație și de exprimare”. Pentru serviciile de programe de televiziune se stabilește ca acestea să fie însoțite de semnul de avertizare „C”, conform Anexei nr. 1 la proiectul de lege;

- în cadrul expunerii de motive a propunerii legislative se menționează că majuscula C provine de la „cenzură” și se precizează că ideea inițiativei legislative este de a proteja copiii și tinerii de ideologiile totalitare. Totodată, în expunerea de motive se relatează că „așa cum celelalte însemne de avertizare (AP - cu acordul părinților, 12 - interzis minorilor sub 12 ani etc.) protejează împotriva nudității, violenței, discursului obscen etc., este indicat să apară și însemnul C (cenzură)”.

Totodată, art. II din proiectul de lege prevede: „Consiliul Național al Audiovizualului se obligă să coreleze Decizia nr. 220/2011 privind Codul de reglementare a conținutului audiovizual publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 174 din 11 martie 2011, cu prevederile prezentei legi și a Anexei nr. 1 care face parte integrantă din prezenta, în termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi.”

Cu privire la propunerea de modificare și completare a Legii audiovizualului:

În esență se propune, *pe de-o parte*, includerea unor norme care prevăd reguli privind protecția populației împotriva politicilor care promovează, direct sau indirect, ideologii totalitare, precum și a comunicărilor comerciale audiovizuale care să nu promoveze, direct sau indirect, ideologii totalitare, iar *pe de altă parte*, stabilirea unor reguli pentru difuzarea producțiilor audiovizuale realizate în condiții social-politice care nu permiteau libertatea de creație și de exprimare.

Pentru dispoziția preconizată la punctul nou introdus, pct. 14, la art. 17 alin. (1) lit. d), menționăm că în cadrul legislației secundare, la art. 48 din Decizia CNA nr. 220/2011 privind Codul de reglementare a conținutului audiovizual, cu modificările și completările ulterioare, se prevede că „sunt interzise în programele audiovizuale prezentarea apologetică a regimurilor totalitare, nazist și comunist, a autorilor crimelor și abuzurilor acestor regimuri, precum și denigrarea victimelor acestora”.

Considerăm că din perspectiva domeniului audiovizualului, sintagma „protecția populației împotriva politicilor (...)”, prevăzută la art. 17 alin. (1) lit. d) pct. 14 din proiectul de lege, ar trebui redată astfel: „protecția populației împotriva programelor audiovizuale (...)”, întrucât Legea audiovizualului nr. 504/2002 reglementează domeniul audiovizualului.

Așadar, publicul larg este protejat de programele și emisiunile cu conținut audiovizual potențial dăunător, cu respectarea principiilor constituționale și a legislației în vigoare, prin aplicarea normei imperative care instituie interzicerea în toate programele audiovizuale a apologeticii regimurilor autoritare și, implicit, a ideologiilor și politicilor totalitare.

Totodată, trebuie să se țină cont de faptul că promovarea oricărei ideologii politice se realizează în conformitate cu legislația electorală, iar în domeniul audiovizualului reflectarea campaniilor electorale se face în mod echitabil, echilibrat și imparțial și este permisă numai în acele perioade în care acestea se desfășoară. Având în vedere că norma propusă se referă la

promovarea unor politici, în speță politicile care promovează ideologii totalitare, apreciem că această dispoziție nu se poate încadra în art. 17 alin. (1) lit. d).

De precizat că, pentru protecția minorilor, filmele artistice de scurt și lung metraj, filmele și/sau seriile de televiziune și filmele documentare trebuie să fie difuzate în condițiile prevăzute la Cap. II „Clasificarea programelor audiovizuale în vederea protecției minorilor” din cadrul Titlul II „Protecția minorilor” din Decizia CNA nr. 220/2011.

În legătură cu norma preconizată pentru art. 29 alin. (1) la lit. j), literă nouă introdusă, conform căreia comunicările comerciale audiovizuale difuzate de furnizorii de servicii media audiovizuale nu trebuie să promoveze, direct sau indirect, ideologii totalitare, precizăm că formularea generală ar putea conduce spre ideea de publicitate politică, care este permisă, potrivit legii, doar în anumite situații, respectiv desfășurarea în audiovizual a campaniilor electorale. În plus, potrivit normelor din audiovizual și în conformitate cu legislația electorală, publicitatea politică, pozitivă sau negativă, în legătură cu partide politice, oameni politici, mesaje politice este interzisă, cu excepția perioadelor de campanie electorală.

Având în vedere definiția comunicării comerciale, prevăzută de Legea audiovizualului nr. 504/2002, considerăm că proiectul de lege ar trebui să stabilească clar criteriile potrivit cărora o comunicare comercială ar putea promova ideologii totalitare, în mod direct sau indirect, în condițiile în care o ideologie reprezintă o totalitate de idei, concepții și teorii care reflectă interesele unei clase sau păături sociale și care servesc la consolidarea sau la schimbarea relațiilor sociale existente, în timp ce comunicarea comercială include doar bunurile, serviciile sau imaginea aparținând unei persoane fizice ori juridice ce desfășoară o activitate economică.

Mai mult, art. 40 alin. (2) din Constituția României, privind dreptul fundamental al cetățenilor la liberă asociere, prevede ca: „(2) *Partidele sau organizațiile care, prin scopurile ori prin activitatea lor, mîlțează împotriva pluralismului politic, a principiilor statului de drept ori a suveranității, a integrității sau a independenței României sunt neconstituționale*”.

Prin urmare, organizațiile și partidele care ar putea promova, în serviciile mass-media audiovizuale, direct sau indirect, politici și ideologii totalitare, contrare principiilor statului de drept sunt scoase în afara legii chiar de către legea fundamentală a țării.

Referitor la marcarea cu semnul de avertizare „C” (cenzură, potrivit expunerii de motive) a producțiilor audiovizuale realizate în condiții social-politice care nu permiteau libertatea de creație și de exprimare, apreciem că această propunere ar genera o evidențiere necorespunzătoare. O astfel de clasificare a programelor audiovizuale în vederea protecției populației împotriva politicilor care promovează, direct sau indirect, ideologii totalitare ar pune în discuție caracterul acelor producții audiovizuale, întrucât se asimilează conținutului respectiv ideea de cenzură.

Potrivit proiectului de lege, dacă programele audiovizuale, prin conținutul lor, sunt de natură a afecta protecția populației – respectiv, modul în care sunt promovate, direct sau indirect, ideologii totalitare – acele programe vor fi difuzate permanent cu semnul de avertizare „C”. Observăm că propunerea de modificare și completare a Legii audiovizualului nr. 504/2002 nu ține seama de principiile enunțate anterior. În plus, apreciem că marcarea „*producțiilor audiovizuale realizate înainte de Revoluția din decembrie 1989*” cu semnul de avertizare „C” ar putea fi interpretată ca fiind discriminatorie, întrucât nu toate producțiile realizate în acea perioadă promovează ideologii totalitare, în contradicție cu precizarea din expunerea de motive potrivit căreia „*programele realizate în toată această perioadă aveau drept scop legitimarea regimului, prin distorsionarea realității*”.

Potrivit art. 30 alin. (2) din Constituția României, republicată, „*cenzura de orice fel este interzisă*”. În interpretarea Curții Constituționale, sintagma „*cenzura de orice fel*” cuprinde și controlul prealabil ce s-ar exercita asupra conținutului audiovizual difuzat pe posturile de televiziune și de radio. Norma constituțională referitoare la cenzură a fost dezvoltată în art. 6 și

art. 10 alin. (4) din Legea audiovizualului nr. 504/2002:

„Art. 6 - (1) Cenzura de orice fel asupra comunicării audiovizuale este interzisă.”

„Art. 10 - (4) Consiliul își exercită dreptul de control asupra conținutului programelor oferite de furnizorii de servicii media audiovizuale numai după comunicarea publică a acestor programe.”

Libertatea de exprimare este garantată de Constituție. Libertatea de exprimare garantează fiecărei persoane libertatea de a-și forma propriile convingeri indiferent de domeniu (economic, social, cultural, politic, științific, istoric ori religios). Libertatea de exprimare este protejată, reprezentând o componență esențială a pluralismului și toleranței necesare oricărei societăți democratice, iar statele nu pot impune restricții și limitări excesive.

Cenzurarea prealabilă, interferența directă sau indirectă sau presiunea exercitată asupra oricărei expresii, opinii sau informații transmise prin orice mijloc de comunicare orală, scrisă, artistică, vizuală sau electronică este interzisă. Restricțiile la libera circulație a ideilor și opiniilor, precum și impunerea arbitrară a informațiilor și impunerea obstacolelor în calea liberei informații încalcă dreptul la libertatea de exprimare.

Este de menționat faptul că, în calitate de garant al interesului public în domeniul comunicării audiovizuale, Consiliul Național al Audiovizualului are obligația de a asigura libertatea de exprimare. În acest scop, potrivit dispozițiilor art. 3 din Legea audiovizualului nr. 504/2002, prin difuzarea și retransmisia serviciilor de programe se realizează și se asigură pluralismul politic și social, diversitatea culturală, lingvistică și religioasă, informarea și educarea, inclusiv sub aspect științific, și divertismentul publicului, cu respectarea libertăților și a drepturilor fundamentale ale omului. Aceste principii se aplică oricăror categorii de servicii de programe audiovizuale.

În expunerea de motive se arată că: *„Difuzarea acestor materiale propagandiste în mediul audiovizual românesc în zilele noastre, poate induce o imagine deformată, în special în rândul tinerilor care nu au trăit într-un regim totalitar.”* Tot în expunerea de motive se precizează că: *„Propunerea legislativă vizează producțiile audiovizuale (programele) realizate în perioadele totalitare, în special filmele sau teatrele radiofonice (dar nu numai, pot să fie înregistrări din Cenaclul Flacăra, de exemplu) și în special în perioada comunistă.”*

La nivelul societății românești actuale este de notorietate faptul că rezistența și disidența în perioada regimului comunist totalitar s-a manifestat adeseori și prin cultură, inclusiv prin intermediul televiziunii și cinematografului românesc, în perioada 1965-1989, producțiile realizate atunci incluzând atât ironizarea mesajului propagandistic, prin intermediul teatrelor sau scenetelor de televiziune, dar și umorul subtil și aluziv al unora dintre filmele realizate în perioada comunistă, prin latura lor comică acestea ducând adesea la ocolirea cenzurii și crearea de conținut audiovizual memorabil pentru publicul larg.

Prin Rezoluția din 19 septembrie 2019 referitoare la importanța memoriei istorice europene pentru viitorul Europei (2019/2819(RSP)) și prin Rezoluția Parlamentului European din 2 aprilie 2009, referitoare la conștiința europeană și totalitarismul, Parlamentul European subliniază că Europa nu va fi unită dacă nu reușește să aibă o viziune comună asupra istoriei sale, dacă nu recunoaște nazismul, stalinismul și regimurile fasciste și comuniste ca o moștenire comună și dacă nu poartă o dezbatere sinceră și aprofundată cu privire la crimele lor din secolul trecut.

Concluzionând, în contextul apartenenței României la spațiul cultural european și având în vedere importanța memoriei istorice europene pentru viitorul Europei, instituirea unor semne de avertizare vizuală și sonoră, pentru toate producțiile anterioare anului 1989, doar pe baza criteriului realizării lor în perioade de regim totalitar, ar fi atât discriminatorie, cât și restrictivă de drepturi.

Din punctul de vedere al respectării normelor de tehnică legislativă, semnalăm următoarele:

La art. 42⁶ din proiectul de lege, referitor la expresia „*în cazul radiodifuzorilor*”, apreciem că norma nu se referă la radiodifuzori, ci la serviciile de programe de radiodifuziune. În acest sens, sugerăm ca sintagma respectivă să fie înlocuită cu formularea „*în cazul serviciilor de programe de radiodifuziune*”. De asemenea, pentru a fi în conformitate cu terminologia utilizată de Legea audiovizualului nr. 504/2002, trebuie folosite sintagmele „*servicii de programe de televiziune*”, respectiv „*servicii de programe de radiodifuziune*”, în situațiile unde se face referire la acestea (art. 42⁵, art. 42⁷ din proiectul de lege).

În acord cu normele de tehnică legislativă, referitor la soluția legislativă preconizată, semnalăm că norma propusă pentru Anexa nr. 1 la proiectul de lege nu se încadrează din punct de vedere tematic în cadrul art. 42⁷ din proiectul de lege, întrucât alin. (1) din anexă vizează „*producțiile audiovizuale realizate înainte de Revoluția din decembrie 1989*”, în timp ce textul propus la art. 42⁷ se referă la „*producții realizate în condiții social-politice care nu permiteau libertatea de creație și de exprimare*”. Având în vedere că prin exprimarea din proiectul de lege se face referire la modul general la ideologiile totalitare, pe când în cadrul anexei se precizează clar perioada anterioară Revoluției din decembrie 1989, pentru precizia și claritatea normei, trebuie stabilit dacă dispozițiile propuse se referă strict la ideologiile totalitare în general sau doar la regimurile instaurate de-a lungul timpului în România.

În ceea ce privește instituirea obligației de citire, în cazul serviciilor de programe de radiodifuziune, sau de afișare, în cazul serviciilor de programe de televiziune, a textului prevăzut la art. 42⁶, art. 42⁷ și anexa nr. 1 din proiectul de lege „*Această producție a fost realizată în condiții social-politice care nu permiteau libertatea de creație și de exprimare*”, apreciem că este necesară precizarea condițiilor de citire sau de afișare a textului respectiv.

În acord cu normele de tehnică legislativă, mai precizăm și faptul că dispozițiile prevăzute la art. II din proiectul de lege potrivit cărora „*Consiliul Național al Audiovizualului se obligă să coreleze Decizia nr. 220/2011 privind Codul de reglementare a conținutului audiovizual publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 174 din 11 martie 2011, cu prevederile prezentei legi și a Anexei nr. 1 care face parte integrantă din prezenta, în termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi*” încălcă principiul ierarhiei actelor normative, consacrat în conținutul art. 4 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, întrucât printr-o lege nu se poate institui obligația de modificare sau completare a legislației secundare. Drept urmare, având în vedere actualul cadru legislativ și principiul ierarhiei și forței juridice a actelor normative, rezultă faptul că dispoziția „*obligația de corelare a Deciziei nr. 220/2011 (...) în termen de 60 de zile (...)*” prevăzută la art. II din proiectul de lege nu ar mai fi necesară.

Referitor la fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, precizăm că nu intră în sfera de competență a Consiliului Național al Audiovizualului aprecierea impactului financiar al măsurilor propuse prin proiectul de lege, asupra bugetului general consolidat.

Consiliul Național al Audiovizualului este în continuare preocupat de reflectarea corectă, imparțială și echilibrată a culturii, artei și istoriei poporului român în serviciile de programe mass-media audiovizuale, care includ producții audiovizuale realizate în perioade în care libertatea de creație și de exprimare nu era garantată și care erau supuse unui control de cenzură ori care promovau o imagine falsă asupra regimului comunist din România prin ascunderea sau distorsionarea realității.

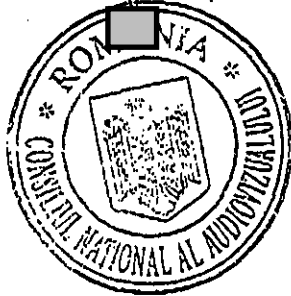
Drept urmare, pe lângă transmiterea observațiilor la inițiativa legislativă Bp. 575/2021, dezbătute în cadrul ședinței publice din data de 11 ianuarie 2022, Consiliul a apreciat că tema care stă la baza propunerii legislative prezintă interes, iar, în limita atribuțiilor sale și ținând cont de reglementările în audiovizual, intenționează să formuleze o recomandare adresată radiodifuzorilor ca, în cazul difuzării unor producții audiovizuale românești realizate înainte de anul 1989, publicul să fie corect informat și să poată avea cunoștință de cauză referitor la caracterul specific al producțiilor ce urmează a fi difuzate.

Cu deosebită considerație,

NICOLAE BĂLAȘA-SORESCU,

VICEPREȘEDINTE

Nr. 12593.../N.S.
Data 29.12.2021

Str. General Berthelot,
Nr. 60-64, RO-010165,
București, România
tel: + 4021-311 02 28
+ 4021-303 16 00
fax: + 4021-319 05 51

Nr. 1.00 / 1.5697 / 24.12.2021

CASA DE PNL
30.12.2021

Domnului Nini SĂPUNARU,
Secretar de stat
Departamentul pentru Relația cu Parlamentul

Urmare a adresei dvs. cu nr. 1214/22.12.2021, prin care ne solicitați opinia motivată, în raport cu domeniul nostru de activitate, privitoare la **Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii audiovizualului nr. 504/2002 (Bp. 575/2021)**, suntem în măsură să vă comunicăm următoarele:

Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare completarea Legii audiovizualului nr. 504/2002, în sensul introducerii unor prevederi menite să asigure „*protecția populației împotriva politicilor care promovează, direct sau indirect, ideologii totalitare*”. În mod concret, se propune obligarea radiodifuzorilor care difuzează producții de arhivă, realizate în perioade istorice în care funcționa cenzura instituită de regimurile totalitare, să marcheze difuzarea respectivelor producții prin afișarea/rostirea textului „*Această producție a fost realizată în condiții social-politice care nu permiteau libertatea de creație și de exprimare*”, însoțită, în cazul producțiilor televizate, de afișarea însemnului „C”.

Putem observa cu ușurință, inclusiv prin luarea în considerare a ideilor enunțate în *Expunerea de motive* care însoțește propunerea legislativă susmenționată, că inițiatorii vizează cu precădere creațiile audiovizuale difuzate în timpul regimului comunist din România, cel mai longeviv regim totalitar dintre cele pe care România le-a parcurs. Acest regim totalitar s-a suprapus, în mod evident, și cu 45 din cei peste 90 de ani de existență ai Radioului Național. În acești 45 de ani Radio România a avut sute de mii de ore de emisie, cu știri, reportaje, interviuri, muzică, emisiuni tematice, concerte difuzate în direct etc.

Este foarte important să subliniem ideea că **nu toate aceste producții difuzate pe posturile Radio România în cei 45 de ani au fost emisiuni de propagandă a regimului comunist sau emisiuni amputate de cenzura politică.** Prin fața microfonului Radiodifuziunii Naționale s-au perindat sute de personalități de valoare excepțională ale lumii științifice și culturale românești. Oamenii de știință au vorbit despre cercetările și descoperirile lor, scriitorii și-au lecturat operele, actorii au interpretat magistral roluri memorabile din dramaturgia românească și mondială, instrumentiștii au transpus pe undele radio partituri de valoare excepțională ale muzicii universale. Cea mai mare parte a acestor producții

radiodifuzate a fost înregistrată și ocupă locuri de cinste în fonoteca de aur a SRR, fonotecă aflată în plin proces de conservare prin digitalizare.

Editura Casa Radio este structura din cadrul SRR care are ca obiect de activitate tocmai punerea în valoare a acestui tezaur sonor, propunând publicului, an de an, peste 30 de colecții și serii de cărți, CD-uri și cărți cu CD încorporat dedicate celor mai valoroase și apreciate creații radiofonice din domeniile publicisticii, literaturii, teatrului și muzicii. Prin colecțiile „Biblioteca de Poezie Românească” și „Fonoteca de Aur / Spectacolul poeziei” a fost reconstituită o istorie sonoră a poeziei românești clasice și contemporane, prin glasul poezilor care își recită propriile versuri sau prin harul actorilor pentru care poezia este cheia de boltă a talentului și a vocației artistice. În colecția „Fonoteca de Aur / Teatru” au apărut cele mai mari succese ale teatrului românesc și universal, în interpretări și înregistrări de colecție. Cu „Radio-Prichindel” și „Noapte bună, copii!” au fost redesenat noi identități ale eroilor cărților-cult ale copilăriei noastre și trimise apoi, pe calea culorii și a sunetului, către copiii ascultători. În colecțiile „Maestro” și „Radiolegende” sunt celebrați toți aceia care au contribuit la dezvoltarea vieții muzicale românești prin creația componistică, prin cariera interpretativă, prin activitatea didactică și prin implicarea în activitatea muzicală a Radiodifuziunii Române. Evident, nu toate, dar multe dintre înregistrările valorificate pe această cale au fost realizate în timpul regimului totalitar comunist, dar niciuna dintre ele nu „promovează, direct sau indirect, ideologii totalitare”.

Am făcut acest lung expozeu, pe de o parte, pentru a vă asigura că la posturile de radio ale SRR nu veți auzi niciodată, redifuzate, emisiuni de gloriificare a regimurilor totalitare, ci doar valori incontestabile ale spiritualității, dezbrăcate de orice haină ideologică și, pe de altă parte, că a trata, în bloc, fără discriminare, producțiile realizate în anumite perioade istorice drept propagandă sau desfigurare de cenzură nu poate fi un demers cu finalitate benefică.

În acest context, cel puțin în ceea ce privește Societatea Română de Radiodifuziune, demersul legislativ nu ar avea nicio consecință dintre cele urmărite de inițiatori. În privința altor radiodifuzori nu ne putem pronunța, dar avem deplină încredere în capacitatea legiuitorului de a găsi cele mai potrivite soluții pentru obiectul de reglementare vizat.

În altă ordine de idei, apreciem că eventuala aplicare a prevederilor inițiativei legislative nu presupune implicații financiare pentru Societatea Română de Radiodifuziune.

Cu deosebită stimă,

Răzvan Ioan DINCĂ,
Președinte Director General

